

Provincie Overijssel, eenheid Water en Bodem
T.a.v. de heer [REDACTED]
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Almelo, 17 februari 2020

Betreft: Evaluatieverslag Gronausestraat 181 in Losser
Referentie: Z2020-ODT-000834

Geachte heer [REDACTED]

Op 11 april 2019 hebben wij uw melding op grond van de Wet Bodembescherming (Wbb) ontvangen. Het betreft een instemming met een evaluatieverslag van de saneringslocatie, gemeente Losser. De locatie is kadastraal bekend als:

Gemeente	Sectie	Perceelnummer
Losser	N	440
Losser	N	739
Losser	N	740
Losser	N	741
Losser	N	742
Losser	N	3302

Bij de aanvraag is de volgende rapportage gevoegd:

- Evaluatierapport Bodemsanering Gronausestraat 181 te Losser (Sweco Nederland B.V., Projectnummer: 337737, Referentienummer: SWNL0239875, d.d. 19 maart 2019).

Bij besluit van 5 december 1996 met kenmerk MGB 96/3339 hebben wij de ernst en spoedeisendheid van de verontreiniging op bovengenoemde locatie vastgesteld. Bij besluit van 14 juli 2015 met kenmerk 2015/0190116 hebben wij ingestemd met het (herziene) saneringsplan.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Overijssel besluiten:

- i. in overeenstemming met artikel 39c van de Wet bodembescherming in te stemmen met het ingediende saneringsverslag. Het verslag heeft betrekking op de actieve sanering op de locatie Gronausestraat 181 te Losser;
- ii. de actieve saneringsfase kan worden afgerond, en er kan worden overgegaan op de passieve saneringsfase (het monitoren op een stabiele eindsituatie);
- iii. dat, in het kader van de passieve saneringsfase, een geactualiseerd monitoringsplan opgesteld dient worden, waarin de resultaten van de actieve saneringsfase als uitgangspunt gelden. Ook dient daarbij speciale aandacht te worden besteed aan vinylchloride;
- iv. het monitoringsplan binnen 3 maanden na afgifte van onderhavig besluit dient te worden ingediend bij de omgevingsdienst Twente;
- v. in overeenstemming met artikel 39c lid 4 Wet voor te schrijven dat wijzigingen in gebruik van de bodem of omstandigheden op de locatie die van invloed kunnen zijn op de saneringsmaatregelen schriftelijk aan het bevoegd gezag Wbb ter kennis worden gebracht. Dit moet zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 4 weken voor de doorvoering van de wijziging worden gedaan.

OVERWEGINGEN

Op 14 juli 2015 is onder kenmerk 2015/0190116 ingestemd met het herzien saneringsplan (Grontmij Nederland B.V. d.d. 2 juni 2015, referentie GM-0153506) voor de locatie Gronausestraat 181.

Verontreiniging

Op de locatie is op basis van bodemonderzoek een sterke verontreiniging vastgesteld in grond en grondwater, met minerale olie en vluchtige chloorkoolwaterstoffen (hierna: VOCI). De verontreiniging is veroorzaakt door de voormalige chemische wasserij.

Eerder uitgevoerde saneringen (periode 2000-2014)

Eind 2000 is een grondsanering uitgevoerd, die niet tot een volledige oplossing van de bodemproblematiek heeft geleid. Op basis van saneringsonderzoek is een nieuw saneringsplan opgesteld (Grontmij, 9 augustus 2005, referentie 13/99060773). Met dat saneringsplan is op 2 mei 2005 ingestemd, onder kenmerk WB/2005/3936.

In de periode 2008-2014 is volgens dit plan zowel het brongebied als het pluimgebied actief aangepakt, via een conventionele in-situ aanpak. Deze grondwatersanering heeft aantoonbaar effect gehad, maar is in 2014 beëindigd, omdat het rendement sterk terugliep. Er is een restverontreiniging met VOCI (met name tetrachlooretheen (PER) en cis-1,2-dichlooretheen (CIS)) achtergebleven in het grondwater, zowel ter plaatse van de bron als in de pluim.

Onderhavige sanering

Onderhavige sanering betreft een bronsanering. De sanering is uitgevoerd in de periode van 19 oktober 2015 tot en met 25 september 2018. Bij deze sanering zijn ter plaatse van het bronperceel Gronausestraat 181 en de directe omgeving achtereenvolgens de grond en het grondwater gesaneerd, tot circa 6 m-mv. Vanwege humane risico's bij uitdampen van de verontreiniging zijn daarbij, voor het freatisch grondwater (tot circa 6 m-mv), de volgende terugsaneerwaarden gehanteerd:

- PER: 2.870 µg/l
- CIS: 298 µg/l

Grondsanering (ontgraving)

- Gronausestraat 181: De bestaande bebouwing is bovengronds gesloopt. Daarna is de locatie grotendeels ontgraven onder een natuurlijk talud (1:1). Langs de gevel van Gronausestraat 177 is strooksgewijs ontgraven om de stabiliteit van het pand te waarborgen. Het saneringsplan ging uit van een ontgraving tot 2,5 m -mv. Omdat het grondwater ten tijde van de werkzaamheden erg laag stond is uiteindelijk tot maximaal 4,0 m-mv ontgraven. Hierdoor is meer verontreinigde grond verwijderd dan vooraf verwacht. Tijdens de ontgraving zijn zettingen en schade geconstateerd aan het naastgelegen pand (Gronausestraat 185). Tijdens de ontgravingwerkzaamheden op het perceel van huisnummer 181 en het trottoir aan de voorzijde van het voormalige pand, zijn aan de zuid- en westzijde lokaal sterk verhoogde concentraties PER aangetoond. Tijdens de ontgraving is daarbij ook geconstateerd dat de maatgevende concentraties aan PER vooral aanwezig zijn in de lemige laag, gemiddeld van circa 3 tot 4 m -mv. Omdat een zo volledig mogelijke verwijdering van deze restverontreiniging essentieel is voor een goed saneringsresultaat, is er voor gekozen om de grondwatersanering eind oktober 2015 te beëindigen en de toenmalige grondwaterzuiveringsinstallatie te ontmantelen.
- Naar de restverontreiniging in de leemlaag is aanvullend onderzoek uitgevoerd. Op basis van de resultaten is een plan van aanpak opgesteld en een melding wijziging SP ingediend. Met deze wijziging is op 20 november 2015 per e-mail ingestemd.
- Gronausestraat 177: Hier is sleufsgewijs ontgraven tot onder de teen van de fundering, naar een diepte van gemiddeld 2,75 m-mv. Na uitkeuring door de milieukundig begeleider zijn de sleuven direct aangevuld. De aanvulling is laagsgewijs uitgevoerd in lagen van 20 tot 30 cm. Tegen de gevel van het pand is een signaleringsdoek van geotextiel aangebracht tussen de oorspronkelijke bodem en het aanvulzand.

- Gronausestraat 185: Omdat dit pand op staal is gefundeerd, is de ontgraving langs het pand uitgevoerd met een (in meerdere fasen te verplaatsen) sleufbekisting op minimaal 1 m uit de gevel van het pand. Er is tot maximaal 4,0 m-mv ontgraven. Hierbij bleek het niet mogelijk om inzakkingen van zand aan de kopse kanten van de kist tegen te gaan. Hierdoor is er een beperkte hoeveelheid schoon zand afgevoerd met verontreinigde grond uit een naastgelegen kist. Door de methode van graven met een sleufkist was het niet mogelijk om een signaleringsfolie aan te brengen om het schone aanvulmateriaal te scheiden van de achterblijvende verontreinigde grond (restverontreiniging in putwand). Tijdens het trekken van de sleufkist is direct aanvulzand in een dikte van 30 cm aangebracht en verdicht.
- Ontgraving voormalige zinkput: Eerder (in 2000) is een zinkput aangetroffen en verwijderd tot een diepte van circa 2,5 m-mv. Bekend was dat ter plaatse nog forse restverontreinigingen waren achtergebleven. Bij het ontgraven van twee buispalen is ter plaatse van de zinkput de ontgraving verder doorgezet tot 4 m -mv. In de bodem en wanden van de ontgraving zijn, langs perceelsbegrenzing en aangrenzende bebouwing, sterke restverontreinigingen achtergebleven.
- Overig terrein: De ontgraving van het overige terrein is onder natuurlijk talud gerealiseerd. In eerste instantie is de locatie ontgraven tot 1,0 m-mv waarbij ook een natuurlijk talud is aangehouden. Aansluitend zijn er vakken van circa 4 meter bij 4 meter ontgraven. Doordat er kleine ontgravingvakken zijn aangehouden was het mogelijk om met een vrije ontgraving en zonder bemaling tot een einddiepte van tot gemiddeld 3,5 tot 4 m-mv te saneren. De einddiepte werd bepaald door het instromen van omgevingswater. Zodra dat het geval was, werd de ontgraving beëindigd.
- Aanvulling ontgraving: In verband met het vervolg traject van de sanering (chemische oxidatie), is de ontgraving aangevuld met schraal grof zand, klasse AW 2000. Daarnaast is om eventuele lekstromen naar de onverzadigde zone tijdens de sanering van het grondwater te voorkomen een HDPE-folie op 2,0 m- mv aangebracht. Aansluitend is de locatie tot 1,0 m-mv aangevuld met hetzelfde zand als onder de HDPE-folie.

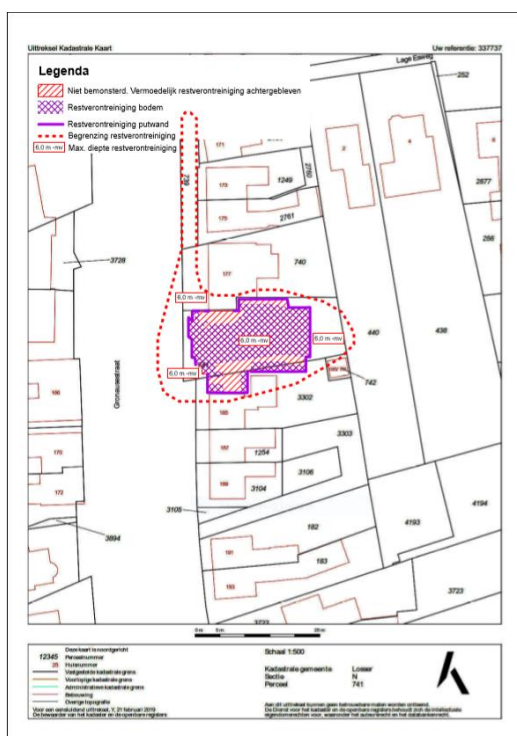
Een overzicht van de grondstromen is weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Grondstromen	[ton]	[ton]
Ontgraven en afgevoerd		
Zand (reinigbaar)	338	-
Leem/klei (reinigbaar)	1.180	-
Ontgraven en herschikt (3-4 m-mv) binnen de saneringslocatie	-	175
Aangevoerd aanvulzand (gecertificeerd)	-	1.532
	1.518	1.707

Restverontreiniging in de grond

In figuur 1 is de restverontreiniging in de grond weergegeven. Daarbij geeft de rode stippellijn de (oorspronkelijke) grondverontreiniging aan tot circa 6,0 m-mv. Binnen de paarse contour is gemiddeld ontgraven tot circa 3,5 a 4,0 m-mv waarbij in de verificatiemonsters nog sterk verhoogde gehalten zijn gemeten. De restverontreiniging in de grond is in horizontale richting dus aanwezig binnen de rode stippellijn. In verticale richting is de restverontreiniging, binnen de rode stippellijn, aanwezig van circa 3,5 a 4,0 tot 6 m-mv (binnen de paarse lijn) en daar buiten van 0,0-6,0 m-mv.

Figuur 1: restverontreiniging in de grond

Grondwatersanering (chemische oxidatie in de verzadigde zone)

Vanwege de grotere omvang van de ontgraving is het aantal injectiefilters voor de chemische oxidatie (ISCO) uitgebreid. Daarbij zijn extra filters geplaatst op het naastgelegen perceel, nummer 185. Met deze afwijking hebben wij op 26 februari 2016 per e-mail ingestemd.

Conform het saneringsplan is chemische oxidatie uitgevoerd, bestaande uit twee injectierondes met Fenton's reagens. Daarna is een rustperiode ingelast en is een grondwater monitoring uitgevoerd. De monitoring wees uit dat de chemische oxidatie tot verdere afbraak heeft geleid van de verontreinigingen in de leemlaag, maar dat daardoor extra mobilisatie is opgetreden van verontreinigingen uit de leemlaag naar het bovenliggende freatisch pakket. Hierdoor waren de concentraties in het freatisch pakket toegenomen. Daarom is een tweede fase van chemische oxidatie uitgevoerd. Met de melding wijziging saneringsplan is op 12 oktober 2017 ingestemd, onder kenmerk 2017/0307336. In de tweede fase van chemische oxidatie is gekozen voor het injecteren van natriumpermanganaat via horizontale drains op 2,2 m-mv. Hiermee is de freatische zone, alsmede de bovenkant van de leemlaag aanvullend gesaneerd. De tweede chemische oxidatiefase heeft een positief effect gehad op de grondwaterkwaliteit tot 6 m-mv, in zowel het freatische pakket tot 4 m-mv als in de leemlaag van 4 tot 6 m-mv.

Uit de verificatiemeting is gebleken dat de terugsaneerwaarden voor het freatisch grondwater (tot circa 6 m-mv) zijn behaald. In het diepere grondwater zijn echter plaatselijk nog sterk verhoogde gehalten gemeten voor VOCl (peilbuis 701-1) en vinylchloride (peilbuis 2003).

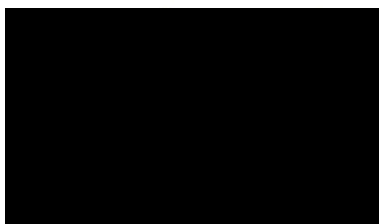
Conclusies:

- Middels de uitgevoerde sanering is de verontreiniging in de bodem (grond grondwater tot circa 6 m-mv) op het bronperceel zo veel mogelijk verwijderd. Daarmee is voldaan aan de doelstelling van de sanering.
- De actieve saneringsfase kan worden afgerond, en er kan worden overgegaan op de passieve saneringsfase, het monitoren op een stabiele eindsituatie.
- In het kader van de passieve saneringsfase dient een geactualiseerd monitoringsplan opgesteld te worden, waarin de resultaten van de actieve saneringsfase als uitgangspunt gelden. Ook dient daarbij speciale aandacht worden besteed aan vinylchloride.

Vragen?

Neem dan contact met de heer [REDACTED] van de Omgevingsdienst Twente op. U kunt de heer [REDACTED] bereiken via 0546-749 500 of per e-mail info@odtwente.nl. U dient het referentienummer te vermelden als u reageert.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Ir. Jan Willem Strebus
Directeur Omgevingsdienst Twente

Bijlage:

- Procedurele aspecten

PROCEDURELE ASPECTEN

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan de provincie Overijssel. De provincie Overijssel controleert dan of de Omgevingsdienst Twente een juist besluit heeft genomen.

Hoe maakt u bezwaar?

Bent u het niet eens met het besluit, dan kunt u hiertegen bezwaar maken. Dit doet u door een brief te schrijven aan:

Provincie Overijssel
College van Gedeputeerde Staten
t.a.v. team Juridische Zaken
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Op de website van de provincie, www.overijssel.nl, vindt u ook of het mogelijk is om met uw persoonlijke DigiD digitaal bezwaar te maken.

Wat zet u in uw bezwaarschrift?

In uw bezwaarschrift moet het volgende staan:

- uw naam en adres;
- de datum van uw brief;
- een omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt;
- de reden(en) waarom u bezwaar maakt;
- uw handtekening.

Stuur als dit mogelijk is ook een kopie mee van het besluit waartegen u bezwaar maakt. Als iemand anders het bezwaarschrift voor u indient, dan moet u een schriftelijke machtiging meesturen.

Welke termijn heeft u voor het indienen van bezwaar?

U heeft zes weken de tijd om bezwaar te maken. De termijn begint op de dag na de verzenddatum, zoals vermeld in het besluit. Het bestuursorgaan moet uw bezwaar voor het einde van de termijn hebben ontvangen. Na ontvangst van uw bezwaarschrift stuurt het bestuursorgaan u een ontvangstbevestiging en informeert u over de verdere procedure.

Voorlopige voorziening

Als u bezwaar maakt, heeft dat geen gevolgen voor de geldigheid van het besluit. Als u dit niet wenselijk vindt, kunt u de voorzieningenrechter van de rechtbank om een voorlopige voorziening vragen. Dat is een tijdelijke oplossing voor de periode dat uw bezwaarschrift nog in behandeling is. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u aan:

Rechtbank Overijssel, Afdeling Bestuursrecht
De voorzieningenrechter
Postbus 10067
8000 GB Zwolle

Kosten?

U bent het bestuursorgaan geen bedrag verschuldigd voor het maken van bezwaar. Voor een voorlopige voorziening betaalt u wel een vergoeding: griffierecht. De hoogte van dit bedrag kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Vragen?

Als u vragen heeft over de bezwaarprocedure, kijkt u dan op de provinciale website voor meer informatie. Daar vindt u ook de contactgegevens voor het kunnen stellen van aanvullende vragen.